

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 1 Hobbits, Hooligans en Vulcans

1 maximumscore 2

Een goed antwoord bevat de volgende elementen:

- een uitleg dat Plato's verdeling in drie groepen voortkomt uit zijn mensbeeld: de verdeling in drie groepen komt voort uit Plato's driedeling van de ziel, waarbij de rede, het gemoed en de begeerte ieder hun eigen functie hebben 1
- een uitleg dat Plato Vulcans ideale heersers zou vinden: volgens Plato moet politieke macht samenvallen met filosofische wijsheid, Vulcans denken rationeel/filosofisch na over politiek 1

voorbeeld van een goed antwoord:

- Plato trekt een parallel tussen de drie delen van de ziel en de functie van mensen in de maatschappij. De ziel bestaat uit de rede, het gemoed en de begeerte. Redelijke mensen moeten volgens Plato leidinggeven, moedige mensen moeten de staat bewaken en mensen met voornamelijk lagere behoeften moeten werken. 1
- Plato zou Vulcans ideale heersers vinden. Volgens hem moet politieke macht namelijk samenvallen met filosofische wijsheid. Net zoals de koning-filosofen, denken de Vulcans rationeel en filosofisch na over politiek. 1

2 maximumscore 2

Een goed antwoord bevat een argumentatie voor Brennans opvatting in tekst 2 dat kiezers onvoldoende kennis hebben om deel te nemen aan politiek, met twee van de volgende redenen van Schumpeter dat de rationaliteit van mensen afneemt in hun rol als burger, door:

- groepsdruk
- invloed van het onderbewuste
- afstand tot politieke besluiten
- tekort aan persoonlijke invloed

voorbeeld van een goed antwoord:

- De gewone burger ervaart een grote afstand tot politieke besluiten. Door die grote afstand weten mensen vaak niet eens wie politiek gezien de macht heeft. Zonder dat soort algemene kennis heeft het geen zin om deel te nemen aan politiek. 1
- Er zijn ook allerlei irrationele invloeden die grip krijgen op de kiezer. Zo kan deze zich laten leiden door het onderbewuste. Door reclame voor digitale beveiliging van je huis en deurbellen met camera, kun je bijvoorbeeld de indruk krijgen dat het in een land onveiliger is geworden, terwijl dit helemaal niet het geval hoeft te zijn. Kiezers hebben dus niet de kennis die nodig is om deel te nemen aan politiek. 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

3 maximumscore 1

Een goed antwoord bevat een uitleg dat in Schumpeters model van democratie als markt democratische participatie van burgers wel nodig is: anders kan er geen sprake zijn van een strijd om stemmen / concurrentie.

voorbeeld van een goed antwoord:

In Schumpeters model van democratie als markt draait democratie om de strijd om stemmen. Burgers zijn dus nodig als kiezers, zodat er een strijd om stemmen plaatsvindt en er sprake is van concurrentie.

4 maximumscore 2

Een goed antwoord bevat de volgende elementen:

- een uitleg van Schumpeters kritiek op het democratische ideaal van Mill en Rousseau: democratie drukt geen volkswil/algemeen nut/algemeen belang/gedeeld goed uit, omdat er tussen burgers altijd verschil van mening is over wat waardevol is 1
- een argumentatie met een van de voordelen van democratie als markt of Schumpeters kritiek op het aannemen van een volkswil/algemeen belang/algemeen nut/gedeeld goed terecht is: onderscheid tussen democratische en niet-democratische regimes / de rol van leiderschap / competitie en het meerderheidsbeginsel / de relatie tussen democratie en individuele vrijheid 1

voorbeeld van een goed antwoord:

- Schumpeter vindt de opvattingen van Mill en Rousseau over democratie veel te utopisch. Mill gaat bijvoorbeeld uit van een gedeelde opvatting van het goede in de vorm van het grootste geluk. Schumpeter gelooft niet dat een democratie zoiets tot uitdrukking kan brengen, omdat er altijd verschillende ideeën zullen zijn over wat waardevol is. 1
- Ik ben het eens met Schumpeters kritiek. Mill denkt veel te idealistisch over democratie. Op papier klinkt het mooi om uit te gaan van het grootste geluk voor de grootste groep, maar in werkelijkheid is dat helemaal niet zo makkelijk te bepalen. Volgens mij heeft Mill daarbij te weinig aandacht voor de cruciale rol die leiderschap speelt in een democratie. Uiteindelijk is dat bepalend in een democratie en niet een gedeelde opvatting van het goede in de vorm van algemeen nut, zoals Mill denkt. 1

of

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

- Ik ben het niet eens met Schumpeters kritiek. Schumpeter is veel te pessimistisch. Hij stelt dat zijn model als voordeel heeft dat je een goed onderscheid kunt maken tussen democratische en niet-democratische regimes, omdat ook niet-democratische regimes een beroep kunnen doen op een volkswil. Ik vind dat geen sterk punt. Een dictator en een democratische politicus kunnen inderdaad allebei namens het volk spreken. Maar het is juist dan duidelijk dat ze dat op een totaal andere manier doen. Volgens mij hebben we juist idealen nodig om te zien waar democratie om draait.

1

5 maximumscore 2

Een goed antwoord bevat een argumentatie over Brennans opvatting dat Hobbits niet betrokken moeten worden bij politiek, met twee van de volgende kritiekpunten van Mill op een regering van experts:

- het is onmogelijk dat een regering van experts alle informatie heeft
- een democratisch systeem is doordachter en beter geïnformeerd, omdat alle mensen hun stem kunnen laten horen
- bij een regering van experts ontstaat passiviteit

voorbeeld van een goed antwoord:

- Ik ben het eens met Brennans standpunt dat Hobbits niet betrokken moeten worden bij politiek. Mill is een voorstander van democratie, omdat hij denkt dat een democratie beter geïnformeerd en doordachter zal zijn dan een regering van experts. Maar als Hobbits zich gaan gedragen als Hooligans dan gaat dat argument niet op. Meer informatie betekent dan niet per se betere informatie. En meerdere perspectieven hebben alleen zin wanneer mensen dat ook van elkaar accepteren en van elkaar willen leren. Dat geldt niet voor de fanatieke Hooligans. Het is dus helemaal niet wenselijk dat alle mensen hun stem laten horen en meedoen in een democratie. Misschien is het juist goed dat sommige mensen zoals de Hobbits, wat passiever en minder betrokken zijn bij politiek, zodat de mensen met kennis van zaken de discussies kunnen voeren. Ik vind dat Mill dat onterecht als iets negatiefs wegzet. We hoeven niet allemaal Vulcans te zijn.

2

of

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

- Ik ben het niet eens met Brennans standpunt. Ik denk dat hij een karikatuur maakt van de kiezer en daarmee geen recht doet aan de goede kanten van democratie. Je kunt best kritisch zijn op hoe kiezers zich gedragen, maar als je ze niet zou betrekken zoals bij een regering van experts, loop je het risico dat mensen nog ongeïnteresseerder en passiever worden zoals Mill ook laat zien. Daar wordt helemaal niemand beter van. Hobbits moeten ook betrokken worden bij politiek. Het is goed voor de Hobbits zelf als zij zich ontwikkelen en ontplooiën en goed voor de samenleving als geheel, wanneer meer mensen meedoen en betrokken zijn. Juist doordat ze anders naar politiek kijken in vergelijking met de Vulcans, zullen ze andere informatie en perspectieven inbrengen.

2

6 maximumscore 1

Een goed antwoord bevat een argument met Nozicks opvatting en tekst 3 tegen democratie: in een democratie is er verlies van autonomie bij burgers door de macht van de meerderheid.

voorbeeld van een goed antwoord:

Net zoals de medeleerlingen in tekst 3 altijd meer invloed zullen uitoefenen op mijn cijfer dan ikzelf, heerst de meerderheid in een democratie over een groot deel van het leven van een burger. Daardoor verliest de burger zijn autonomie. Democratie is niets anders dan een vorm van slavernij, waarbij de meester alleen veranderd is in een veelkoppige meester.

7 maximumscore 2

Een goed antwoord bevat de volgende elementen:

- een definitie van democratie waarbij wordt ingegaan op vrijheid als kernwaarde 1
- een vooronderstelling bij deze definitie 1

voorbeeld van een goed antwoord:

- Democratie is een staatsvorm waarin burgers de vrijheid hebben om te leven onder wetten die ze zelf hebben gekozen. 1
- Een vooronderstelling bij deze definitie is dat alle burgers inspraak moeten hebben gehad omdat de wetten anders niet zelfgekozen zijn. 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

8 maximumscore 1

Een goed antwoord bevat een uitleg dat Brennans epistocratie aansluit bij Mills opvatting van stemrecht: onwetendheid en kennis zouden niet tot gelijk stemrecht moeten leiden.

voorbeeld van een goed antwoord:

In een epistocratie wordt een onderscheid gemaakt tussen mensen met meer of minder kennis. Dat sluit aan bij Mills opvatting over ongelijk stemrecht. Volgens Mill zou het niet goed zijn wanneer onwetendheid gelijkgesteld wordt aan kennis bij het toekennen van stemrecht. De stem van mensen met meer kennis zou daarom volgens Mill zwaarder moeten meetellen. Precies zoals Brennan ook voorstelt.

9 maximumscore 2

Een goed antwoord bevat een argumentatie over Brennans standpunt dat de democratie in een epistocratie moet veranderen, met twee van de volgende voordelen van democratie volgens Dahl:

- Democratie helpt een regering van kwaadaardige autocraten te voorkomen.
- Democratie garandeert burgers een aantal fundamentele rechten die niet-democratische systemen niet verlenen en niet kunnen verlenen.
- Democratie verzekert burgers een grotere mate van persoonlijke vrijheid dan enig haalbaar alternatief.
- Democratie helpt mensen hun fundamentele belangen te beschermen.
- Alleen een democratische regering kan personen maximaal in staat stellen om de vrijheid tot zelfbeschikking uit te voeren en te leven onder wetten die ze zelf gekozen hebben.
- Alleen een democratische regering kan personen maximaal in staat stellen om morele verantwoordelijkheid te nemen.
- Democratie bevordert menselijke ontwikkeling volwaardiger dan enig haalbaar alternatief.
- Alleen een democratische regering kan een relatief hoge mate van politieke gelijkheid bevorderen.
- Moderne representatieve regeringen voeren geen oorlog met elkaar.
- Landen met democratische regeringen zijn over het algemeen welvarender dan landen met niet-democratische regeringen.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

voorbeeld van een goed antwoord:

- Ik ben het eens met Brennans opvatting dat democratie moet veranderen. Ik denk dat we beter moeten nadenken over haalbare alternatieven zoals een epistocratie. Ik denk namelijk dat Dahl het iets te rooskleurig voorstelt als hij zegt dat een democratische regering mensen maximaal in staat stelt om morele verantwoordelijkheid te nemen. Juist in een democratie kun je ook níet je verantwoordelijkheid nemen, zoals Brennan laat zien. 1
- Bovendien vind ik dat Brennan terechte kritiek heeft gegeven op de manier waarop mensen zich in een democratie ontwikkelen. Mensen veranderen niet zo snel. Een ongeïnteresseerde Hobbit wordt echt niet opeens een rationele denker. Volgens Dahl zouden alternatieven voor democratie op dit punt tekortschieten, maar ik denk dat Dahl daarbij te veel uitgaat van de bestaande alternatieven. Ook de democratie zelf moet ontwikkeld worden en dus veranderen. 1

of

- Ik ben het niet eens met Brennans opvatting dat democratie moet veranderen. Het alternatief dat hij voorstelt, gaat direct in tegen de manier waarop een democratie juist politieke gelijkheid bevordert. Ik denk dat hij terechte kritiekpunten aankaart, maar vervolgens doorschiet in het alternatief. Zijn epistocratie verschilt nauwelijks van een aristocratie, waarin gelijkheid ver te zoeken is. 1
- Bovendien gaat hij ook voorbij aan de grote mate van vrijheid die burgers hebben in een democratie. Het lijkt me juist een stap achteruit wanneer andere mensen meer te zeggen hebben over het leven van anderen. Ook als zij meer kennis hebben, is het nog altijd een beperking van de vrijheid van een ander. 1